



Siirtolaisuusinstituutti
Migrationsinstitutet
Institute of Migration

Ruotsinsuomalaiset ja suomalaiset voimavaroina toisilleen

Tutkimusjohtaja Elli Heikkilä

Siirtolaisuusinstituutti

Dynaaminen ruotsinsuomalaisuus -seminaari

Turun Kansainväliset Kirjamessut 4.10.2015

Muuttovirrat Suomen ja Ruotsin välillä

Siirtolaisuus 1860-2010

Maa/maanosa	1860-1944	1945-01
Ruotsi	(45 000)	575 000
Muu Eurooppa	(55 000)	203 000
Yhdysvallat	300 000	29 000
Kanada	70 000	24 000
Lat. Amerikka	1 000	5 000
Aasia	500	18 000
Afrikka	1 000	5 000
Oseania	3 500	23 000
Yhteensä	476 000	882 000

* Luvut ovat osaksi vain arvioita

Ulkosuomalaiset 2010

Maa/maanosa	1. polvi	2. polvi
Ruotsi	171 000	265 000
Muu Eurooppa	55 000	100 000
Yhdysvallat	23 000	81 000
Kanada	19 000	35 000
Lat. Amerikka	1 000	1 000
Aasia	2 000	2 000
Afrikka	1 000	1 000
Oseania	8 000	15 000
Yhteensä	280 000	500 000

* Luvut ovat osaksi vain arvioita

Ruotsi
620 000

Norja
25 000

Venäjä/NL
50 000

Kanada
94 000

Tanska
17 000

Aasia
18 500

Yhdysvallat
329 000

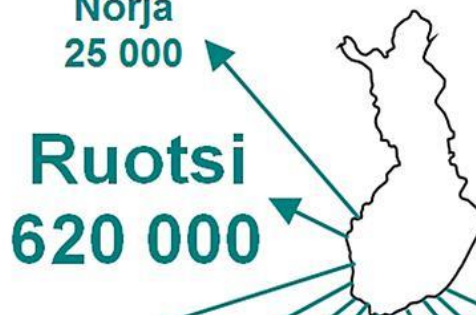
Eurooppa
260 000

Latinal.
Amerikka
6 000

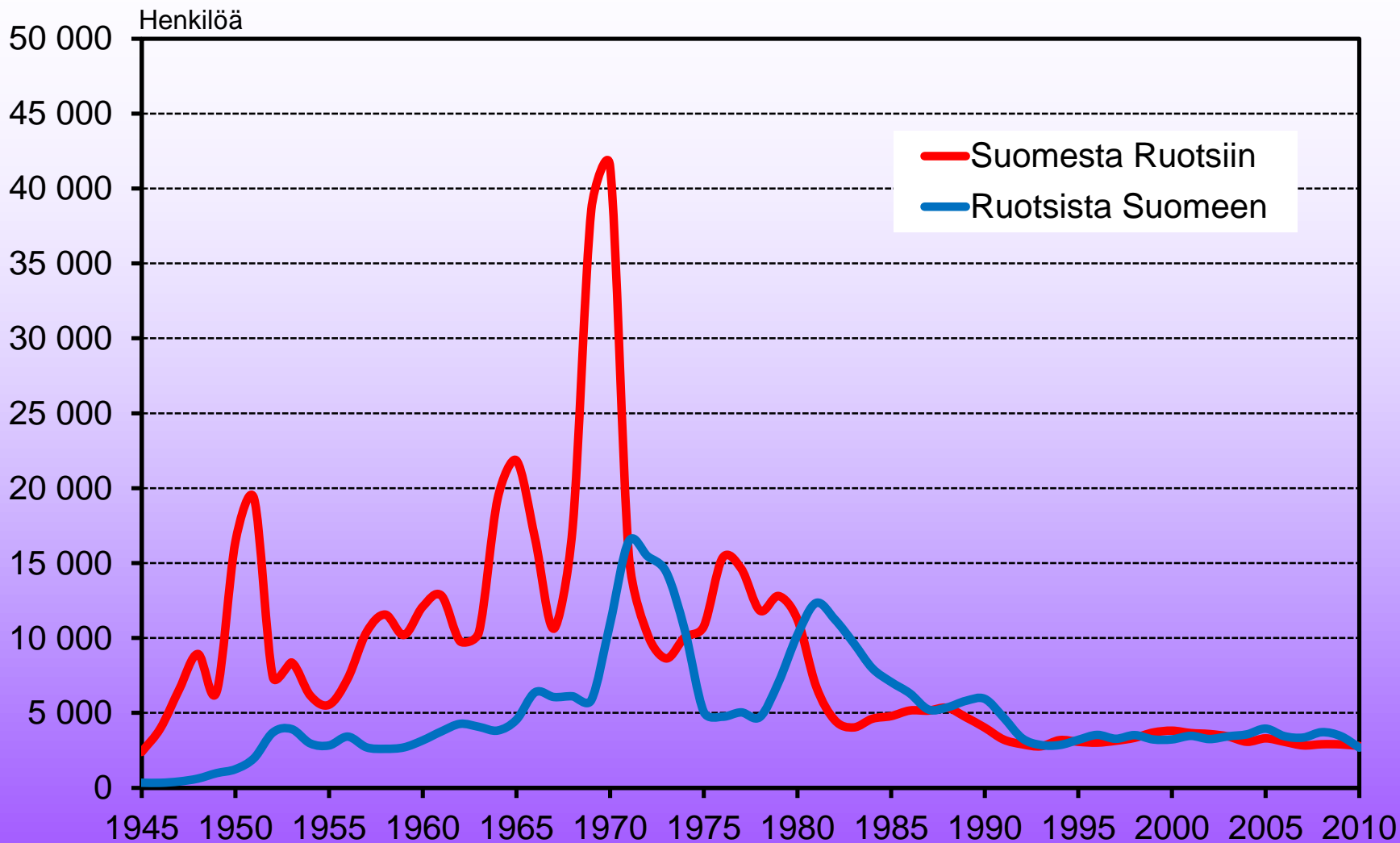
Afrikka
6 500

Australia
24 000

Uusi-Seelanti
2 000



Suomen ja Ruotsin välinen muuttoliike 1945–2010



Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot, www.stat.fi; kuvio: Jouni Korkiasaari, Siirtolaisuusinstituutti 2011.

Ruotsiin n. 573 000, Suomeen n. 328 000 (virallisten tilastojen mukaan)

Tilastotietoa

- ruotsinsuomalaisia lähes 712 000 vuonna 2012
- 1. sukupolvi: 171 000 henkeä
- 2. sukupolvi 265 000 henkeä
- Suomessa asui Ruotsissa syntyneitä 31 894 henkeä vuonna 2014
- 2000-luvulla Ruotsi tärkein muuttokohde Suomen kansalaisille

Suomesta muutto ulkomaille vuosina 2000, 2005 ja 2010, top-10-maata, Suomen kansalaiset

(Elli Heikkilä & Saara Koikkalainen toim. 2011, Finns Abroad. Institute of Migration, Migration Studies C 21)

2000		%	2005		%	2010		%
Ruotsi	3,349	32,9	Ruotsi	2,823	29,0	Ruotsi	2,298	26,2
Norja	1,236	12,1	Iso-Britannia	1,133	11,6	Iso-Britannia	933	10,6
USA	793	7,8	USA	844	8,7	USA	617	7,0
Iso-Britannia	770	7,6	Espanja	584	6,0	Espanja	507	5,8
Espanja	734	7,2	Saksa	577	5,9	Saksa	505	5,8
Saksa	695	6,8	Norja	506	5,2	Norja	456	5,2
Tanska	304	3,0	Tanska	303	3,1	Tanska	349	4,0
Alankomaat	234	2,3	Viro	281	2,9	Sveitsi	347	4,0
Sveitsi	224	2,2	Sveitsi	262	2,7	Viro	269	3,1
Belgia	211	2,1	Ranska	218	2,2	Ranska	222	2,5
Yhteensä top-10	8,550	84,0	Yhteensä top-10	7,531	77,3	Yhteensä top-10	6,503	74
Maastamuutto yht.	10,183	100,0	Maastamuutto yht.	9,737	100,0	Maastamuutto yht.	8,782	100,0

Suomen kansalaisten maastamuutto top-10-maata vuonna 2014

Maa	Määrä	%
Ruotsi	2 539	25.4
Iso-Britannia	1 066	10.6
Saksa	755	7.5
Yhdysvallat	719	7.2
Norja	488	4.9
Tanska	479	4.8
Espanja	462	4.6
Viro	373	3.7
Sveitsi	332	3.3
Australia	226	2.3
Top-10-maata	7 439	74.3
Yhteensä	10 015	100

- muuttotase Ruotsin suhteen Suomelle tappiollinen -370 henkeä vuonna 2014; muuttotappio Suomen kansalaisten suhteen, -544 henkeä ja voitollinen muun maan kansalaisten suhteen, +174 henkeä

Utrikesfödd befolkning i Nordiska länderna efter födelseland 2008/2009

FINLAND		SVERIGE		NORGE		DANMARK	
Utrikes födda	218 626	Utrikes födda	1 281 581	Utrikes födda	488 753	Utrikes födda	486 786
Andel av befolkningen	4,1 %	Andel av befolkningen	13,8 %	Andel av befolkningen	10,2 %	Andel av befolkningen	8,8 %
Ryssland/Sovjet fd	52 501	Finland	175 113	Polen	42 665	Tyskland	33 236
Sverige	30 640	Irak	109 446	Sverige	39 405	Turkiet	31 771
Estland	19 174	Jugoslavien	72 285	Tyskland	23 046	Polen	24 732
Somalia	6 352	Polen	63 822	Danmark	22 581	Irak	21 241
Kina	5 982	Iran	57 663	Irak	19 356	Sverige	20 392
Jugoslavien	5 831	Bosnia-Herzegovina	55 960	Somalia	16 903	Norge	18 383
Tyskland	5 572	Tyskland	46 854	Pakistan	16 736	Bosnia-Herzegovina	18 089
Thailand	5 394	Danmark	46 167	Storbritannien	16 233	Storbritannien	16 023
Irak	5 294	Norge	44 310	USA	15 663	Grönland	14 375
Turkiet	4 470	Turkiet	39 230	Ryssland	13 096	Libanon	12 196
Storbritannien	4 213	Chile	28 118	Bosnia-Herzegovina	12 939	Iran	11 791
Norge	1 441	Thailand	25 858	Vietnam	12 863	Jugoslavien	10 806
Danmark	832	Somalia	25 159	Finland	6 624	Island	8 082
Island	127	Island	4 091	Island	3 678	Finland	3 651
Hela befolkning	5 326 314	Hela befolkning	9 256 347	Hela befolkning	4 799 252	Hela befolkning	5 511 451

Sverigefinländarna 2008

Personer

16 000

14 000

12 000

10 000

8 000

6 000

4 000

2 000

0

Sammanlagt 1+2+3 = 674 932

Antal som är födda i Finland
(1. gen), har minst en
förälder född i Finland
(2. gen) eller har minst en
far/morförälder född i Finland
(3. gen)

**3. generationen
238 680**

**2. generationen
261 136**

**1. generationen
175 116**

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

Ålder

**Ruotsinsuomalaiset ja suomalaiset
voimavaroina toisilleen**

- Osaajien verkostot ovat yksi monista voimavaroista yksittäisten valtioiden näkökulmasta. Ulkomailla asuvien osaajien verkostojen arvo ja hyödynnettävyys riippuu siitä, kuinka sidoksissa verkoston eri osat ovat keskenään ja kuinka voimakas side siirtolaisilla on lähtömaahansa sekä kuinka kiinnostunut osaajien kotimaa on konkreettisesti käyttämään hyödyksi siirtolaistensa taitotietoa (Sirkku Wilkman 2005, Siirtolaiset Suomen voimavarana maailmalla, Siirtolaisuusinstituutti, Web Reports 9).
- Valtio voi hyötyä osaajien maastamuutosta kahdella eri tavalla: houkuttelemalla osaajia palaamaan takaisin kotimaahansa (return option) tai hyödyntämällä osaajien muuttoliikkeen seurauksena ulkomaille syntynyttä inhimillisen pääoman varantoa (diaspora option).

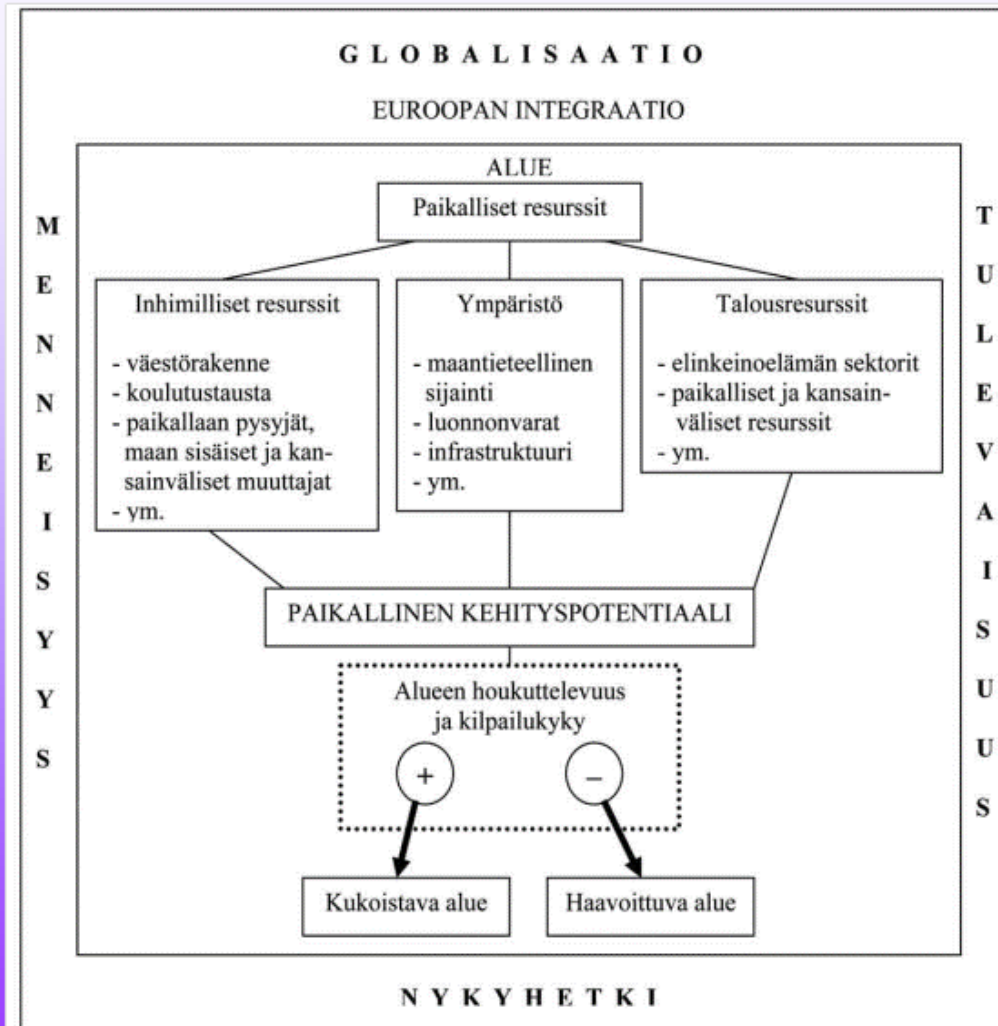
- Ulkosuomalaispoliittisen ohjelman vuosiksi 2012-2016 mukaan ulkosuomalaiset muodostavat moniulotteisen voimavaran Suomelle. Ulkosuomalaiset ovat asuinmaidensa ja Suomen välisen vuorovaikutuksen edistäjiä. He ovat Suomelle väylä vieraisiin kulttuureihin ja kielialueille, joilla tarvittavaa kielitaitoa ja paikallistuntemusta Suomessa ei ole ollut. Tällä on ollut suuri merkitys suomalaisten yritysten kansainvälistymiselle.
- Ulkosuomalaiset tekevät Suomea maailmalla tunnetuksi. Ulkosuomalaisten verkosto hyödyttää Suomen elinkeino-, kulttuuri- ja poliittista elämää. Ne ulkosuomalaiset, jotka palaavat takaisin, tuovat tullessaan ulkomailla oppimiaan tietoja ja taitoja.

- Suomi-Seuran vuonna 2012 tehdyn selvityksen mukaan moni ulkosuomalainen toivoo, että yritykset ottaisivat heidät entistä useammin avukseen kansainvälistymisprosessissaan. Ulkosuomalaiset voivat tarjota kansainvälistyvälle yritykselle kohdemaan paikallistuntemusta, kielitaitoa, omaa osaamistaan ja verkostojaan.
- Ulkosuomalaisia on myös sellaisissa merkittävässä talouselämän työtehtävissä, joita hyödyntämällä pienellä panostuksella voisi olla merkitystä Suomen kansantaloudelle.
- Ulkosuomalaisilla on keskeinen rooli Suomi-tietouden välittäjinä ja levittäjinä asuinmaissaan. He luovat ympäristölleen kuvaa Suomesta, millä on tärkeä merkitys markkinoitaessa Suomea matkailumaana ja suomalaisia tuotteita ulkomailla.
- Ulkosuomalaiset voivat myös välittää edelleen tietoa verkostojensa kautta Suomen tarjoamista työ- ja yritysmahdollisuuksista.

- Au-pair -mummit; suomenkielisissä lapsiperheissä, jotta lapset oppisivat paremmin suomenkieltä Ruotsissa
- Ruotsinsuomalaisissa on myös vanhusväestöä ja he tarvitsevat suomenkielistä palvelua esim. dementoituessaan -> suomenkielisen hoitohenkilökunnan tarve ulkosuomalaisten hoitokodeissa ja kotisairaanhoidossa; harjoittelupaikkoja suomalaisille opiskelijoille
- Monilla ruotsinsuomalaisilla kesänviettopaikkoja Suomessa synnyinseuduillaan -> voisivat olla näillä seuduilla aluekehittämisessä mukana

Paikallisten resurssien rakennelma ja kehityspotentiaali

(Heikkilä & Pikkarainen 2008, Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa. Siirtolaisuusinstituutti, Siirtolaisuustutkimuksia A 30)



**”Ei ole tulevaisuutta
ilman menneisyyttä”**

- Kaikki Lotta Weckströmin väitöskirjan haastateltavat painottivat, että suomalaisuus on paljon muutakin kuin kieltä. Heidän mielestään suomalaisuus ei katoa vaikka kävisikin niin, että heidän suomen kielensä hiipuisi vuosikymmenten saatossa (L.W. 2011: Suomalaisuus on kuin vahakangas. Ruotsinsuomalaiset nuoret kertovat suomalaisuudestaan, Siirtolaisuusinstituutti, Tutkimuksia A 36).
- Suomella konkreettisena paikkana oli tärkeä merkitys Weckströmin haastateltaville. Siitä puhuttiin lämmöllä ja se oli paikka, jossa oli juuret. Juuret olivat osa jokaisen suomalaisuutta ja niistä puhuttiin usein. Haastateltavat kuvailivat kuuluvansa Ruotsiin, jotkut tarkensivat kuuluvansa nimenomaisesti johonkin kaupunkiin tai kaupunginosaan, mutta myös Suomeen. Näyttää siltä, että juurilla ajateltiin olevan perinnöllinen linkki haastateltavien vanhempien kautta Suomeen. Mielenkiintoista olikin, että kukaan ei maininnut juuriensa olevan Ruotsissa, vaikka kaikki olivat varttuneet siellä. Jotkut olivat jopa syntyneet siellä ja puhuivat Ruotsista poikkeuksetta kotinaan. (Weckström 2011, 127)

Suomalainen ruotsinsuomalainen

- Ruotsissa asuneet ja Suomessa ruotsinsuomalaiseksi itsensä tuntevat voivat myös olla voimavaroina Suomen ja Ruotsin välillä
- Kai Latvalehto käyttää termiä suomalainen ruotsinsuomalainen. Hän tekee väitöskirjaa Oulun yliopistoon teemasta toisen sukupolven ruotsinsuomalaisten kulttuuri-identiteetti

**”Ulkosuomalaiset siltana
kahden maan, kulttuurin
ja kielen välillä”**

Kiitos!

Lisätietoja:

www.siirtolaisuusinstituutti.fi

Dosentti, tutkimusjohtaja Elli Heikkilä elli.heikkila@utu.fi